

Enskilt vatten och avlopp i Österåkers kommun

Information från Miljö- och hälsoskydds-enheten

Att anlägga avlopp

Val av avloppslösning kan vara en svår fråga för dig som enskild fastighetsägare. Det är därför vanligt att man anlitar en VA-konsult/entreprenör för att få hjälp med ansökan. På marknaden finns idag flera olika toalettlösningar och avloppslösningar med varierande reningseffekt. Faktorer som påverkar valet av avloppslösning är främst de geologiska förutsättningarna på din fastighet, områdets känslighet för tillförsel av avloppsvatten (hög eller normal skyddsnivå) och dricksvattentillgången.

Sedan 2011 finns en ny regel som gäller slamsugningen av enskilda avlopp. Regeln säger att de som sköter slamsugningen inte ska dra bilens sugslang, längre än 10 meter (tidigare 50 m) av arbetsmiljöskäl. Detta innebär att om avloppets slamavskiljare placeras mer än 10 meter från farbar väg måste ägaren till avloppet anlägga (gräva ner) en sugledning för att underlätta slamsugningen eller rulla ut en tillfällig sugledning innan slamsugningsbilen kommer.

Tillståndsplikt

Det krävs alltid tillstånd från miljö- och hälsoskyddsmyndigheten för att anlägga ett avlopp. Även vid ändring av ett befintligt avlopp krävs en anmälan eller eventuellt nytt tillstånd. Exempel på ändringar kan vara om bädden skall grävas om eller om avlopp från gäststuga skall kopplas på.

Tillståndet gäller inrättande av avloppsanordning och är inte en funktionsgaranti eller garanti på att olägenheter inte uppkommer. Ansvaret för anordningen ligger på fastighetsägaren.

Om en avloppsanläggning har anlagats utan tillstånd ska kommunen besluta om en miljöstraffavgift som tillfaller fastighetsägaren.

Avlopp vid bygglov

Vid ansökan om förhandsbesked eller bygglov måste du redovisa hur vatten- och avloppsfrågan är löst eller hur det avser att lösas. Detta redovisar du genom att inkomma med de uppgifter som behövs vid en ansökan om enskilt avlopp. Har du ett befintligt avlopp kan miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i vissa fall göra en inspektion av avloppet för att avgöra om det behöver åtgärdas eller inte.

Slamsugning av avloppet

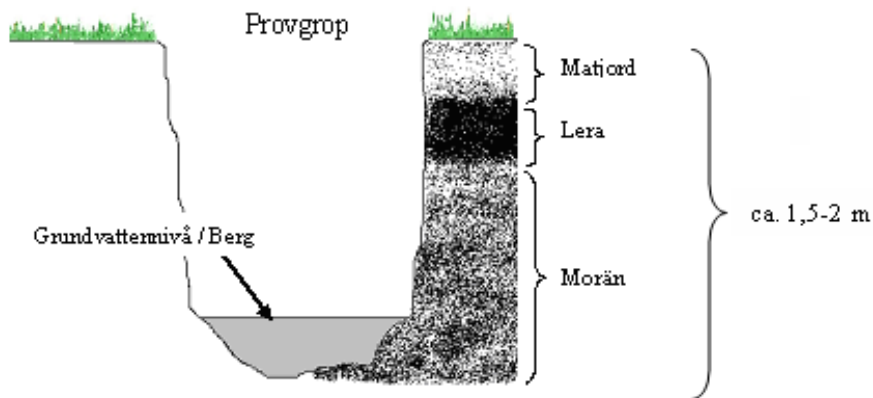
I Österåker ansvarar Roslagsvatten AB för slamsugning av de enskilda avloppsanläggningarna. Vid anläggande av enskilt avlopp behöver Roslagsvatten kontaktas av dig som sökande för att du ska kunna veta att de har möjlighet att slamsuga anläggningen. Om de inte kan slamsuga på vald plats finns möjligheten att anlägga en sugledning alternativt att själv kompostera slammet.

Ansökans innehåll

Enligt miljöbalken måste du som sökande visa att din planerade avloppsanordning inte kommer att medföra någon miljö- eller hälsorisk. En ansökan ska vara komplett och innehålla uppgifter enligt nedan. För att ta fram de uppgifter som behövs rekommenderar miljö- och hälsoskyddsmyndigheten att ni tar hjälp av en VA-konsult. Det brukar ofta underlätta för dig som fastighetsägare.

- 1. Skalenlig situationsplan med följande uppgifter** (ungefärlig skala 1:400 - 1:1500)
  - avloppsanordningens placering och ingående delar

3. Utförande beskrivning och teknisk ritning

- Längd- och tvärsektion över avloppsanläggningen (se bild sid. 7-8)
- Dimensionering och materialval gällande infiltration
- Läggningsnivå i förhållande till markyta, berg samt grundvattennivå
- Information om vald anordning (teknisk beskrivning, broschyr eller liknande)

4. Redovisning av vattentillgång

När ett nytt avlopp ska anläggas, då vatten toalett ska installeras och vid bygglov krävs att vattentillgången redovisas. Vattenprov för kloridanalys ska tas från den egna vattentäkten. Kloridhalten i vattnet och uppgifter om brunnens djup ska redovisas till MHE.

På många platser i Roslagen råder brist på dricksvatten. Saltvatteninträngning och sinande brunnar är vanligt, speciellt sommartid. Vid installation av WC ökar vattenförbrukningen med risk för att man drabbas av förhöjd salthalt i den egna brunnen och att närliggande dricksvattenbrunnar påverkas. Genom att analysera kloridhalten får man ett mått på om det råder brist på sött grundvatten. Ytterligare provtagning av dina grannars fastigheter kan bli aktuellt vid förhöjda salthalter i din brunn eller om din fastighet ligger på en ö med stora risker för saltpåverkat grundvatten. Provpumpning kan krävas som komplement, om kloridanalyser visar att det finns risk för höga koncentrationer.

5. Grannyttranden

Innan tillstånd kan lämnas ska berörda grannar, eventuellt vägförening och övriga sakägare, ges möjlighet att ta del av den färdiga avloppsansökan med tillhörande VA-utredning och att lämna synpunkter. Blankett för grannyttrande bifogas ansökningsblanketterna och ska fyllas i av berörda sakägare som därmed ges möjlighet att lämna synpunkter och även intygar att de fått möjlighet att ta del av beslutsunderlaget och informerats om din avsikt att anordna avlopp. Grannyttranden och eventuella servitutsavtal ska bifogas ansökan.

Handläggning

1. Fyll i ansöknings/anmälningsblanketten så fullständig som möjligt (se ansökan). Glöm inte att även fylla i fullständiga personuppgifter och skicka till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.
2. En handläggare kontaktar dig och om ansökan inte är komplett begärs kompletteringar. När ansökan är komplett görs ett besök på fastigheten för att på plats kontrollera förutsättningarna för att anlägga avlopp.

3. Närliggande grannar/sakägare ska, om de anses berörda, få möjligheten att ta del av det fullständiga materialet och yttra sig i ärendet.
4. Miljö- hälsoskyddsnämnden fattar sedan ett beslut. Kopia på tillståndet skickas i vissa fall även till de grannar som anses berörda.
5. Först när beslutet vunnit laga kraft (normalt efter 3 veckor) kan arbetet med avloppsanläggningen påbörjas i enlighet med tillståndsbeslutet.
6. Innan anläggningen slutförs och läggs igen ska den slutbesiktigas av miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Kontakta miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i god tid för slutbesiktning.
7. Ett utförandeintyg ska sedan fyllas i och sändas till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten som återsänder intyget där det framgår om avloppet är klart att användas. En kopia av intyget skickas även till den entreprenör som anlagt avloppet och till Roslagsvatten AB, som lägger in avloppet i slamsugningsregistret.

Tillsyn av befintliga avlopp

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten bedriver aktivt tillsyn/inventering av befintliga avloppsanläggningar för att kontrollera dess funktion. Vid tillsynen tas en fast avgift ut motsvarande 2 timmar enligt gällande taxa. Målet är att samtliga avloppsanläggningar ska inventeras. Syftet är att minska riskerna för negativ påverkan på människors hälsa och miljön på grund av förorening av grundvattnet, smittspridning, näringsläckage och övergödning.

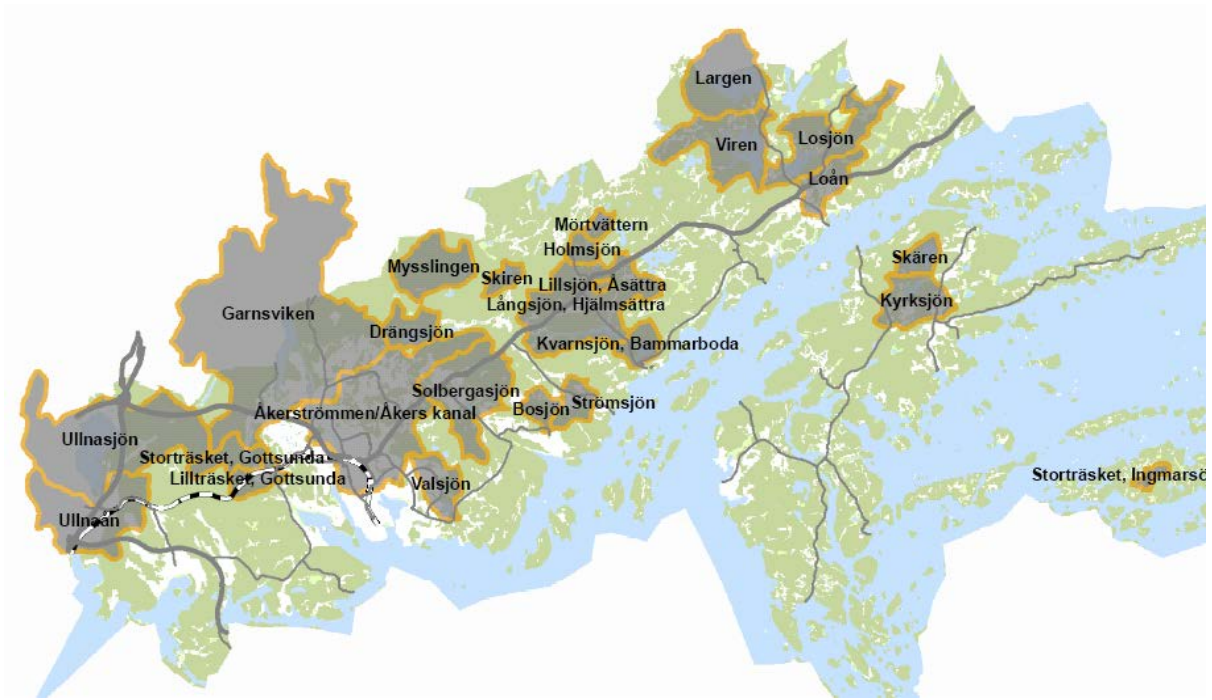
Lagar och regler

Utsläpp av avloppsvatten är en miljöfarlig verksamhet som regleras i Miljöbalken. Naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanordningar (NFS 2006:7) är myndighetens tolkning av miljöbalken med avseende på enskilda avlopp. I de allmänna råden anges vilken funktion som en avloppsanläggning för 1-25 hushåll ska ha. Funktionskraven finns i två olika nivåer, normal nivå och hög nivå. Du kan läsa mer om vilka krav som ställs på enskilda avlopp på www.naturvardsverket.se

Hög skyddsnivå

I känsliga områden/placeringar gäller hög skyddsnivå för miljö- och/eller hälsoskyddet. Det innebär högre krav på reningen av avloppsvattnet. Kraven definieras i det allmänna rådet. Hög skyddsnivå gäller t ex när avloppsanläggningen ligger nära vattentäkter, skyddsvärda sjöar, vattendrag och kuststräckor och i vissa fall inom hela tillrinningsområden (se karta nedan). Hög skyddsnivå kan även gälla i områden där den sammanlagda belastningen är eller riskerar att bli hög på grund av antalet utsläppskällor, t ex inom omvandlingsområden där fritidsbebyggelsen omvandlas till permanentbostäder. Detta kan medföra successivt försämrade vattenkvalitet eller kvantitet samt en stor lokal belastning på mark och vatten.

Enligt beslut i miljö- och hälsoskyddsnämnden gäller hög skyddsnivå för miljöskydd inom 100 meter från strand, inom skyddade naturområden samt inom följande tillrinningsområden.

För att minska näringsläckaget till dessa sjöar lämnar miljö- och hälsoskyddsnämnden med stöd av miljöbalken inte tillstånd till anläggande av infiltrationer för vattentoalett inom sjöarnas tillrinningsområden. Torrtoaletter rekommenderas i första hand men vattentoalett till slutna tank eller avloppstekniker med hög avskiljning av näringsämnen kan också vara alternativa lösningar (t ex genom kemisk fällning av fosfor, urinsortering, minireningsverk). Tillstånd till anläggande av infiltrationer kan endast ges för bad-, disk- och tvättavlopp (BDT-avlopp) i de fall förutsättningarna tillåter.

Olika typer av avloppslösningar

Torra toalettlösningar

Uppsamling av latrin är den enklaste lösningen där urin och fekalier samlas upp i ett latrinkärl direkt under toaletten. Latrin hämtas av kommunens renhållningsentreprenör. Regelbunden hämtning sker från fastlandet, Svavelsö och Ljusterö, men inte från övriga öar i kommunen. Från övriga öar hämtas latrin endast genom budning. Ett alternativ till latrinhämtning är att kompostera latrin på den egna fastigheten. Latrinkompost kräver en anmälan till miljö- och hälsoskyddsenheten. På marknaden finns också flera typer av förmultningstoalletter där avfallet genom naturliga processer bryts ner till kompost. På detta sätt kan näringsämnena återföras till jorden. Alla typer av torrlösningar ska anmälas i förväg till Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Urinseparerande toalletter

Det finns flera olika typer av urinseparerande toalletter med lite olika funktion. Principen bygger på att separera urin från fekalier. Fekalierna går till förmultning och urinen kan antingen anslutas till godkänd avloppsanläggning eller samlas upp i tank för bevattning/gödning. Urinseparerande toalletter är bra ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt eftersom de möjliggör att näringsämnen kan återföras till jorden. Tillstånd krävs av miljö- och hälsoskyddsnämnden för att installera urinseparerande toalett.

Slutna tank för vattentoalett

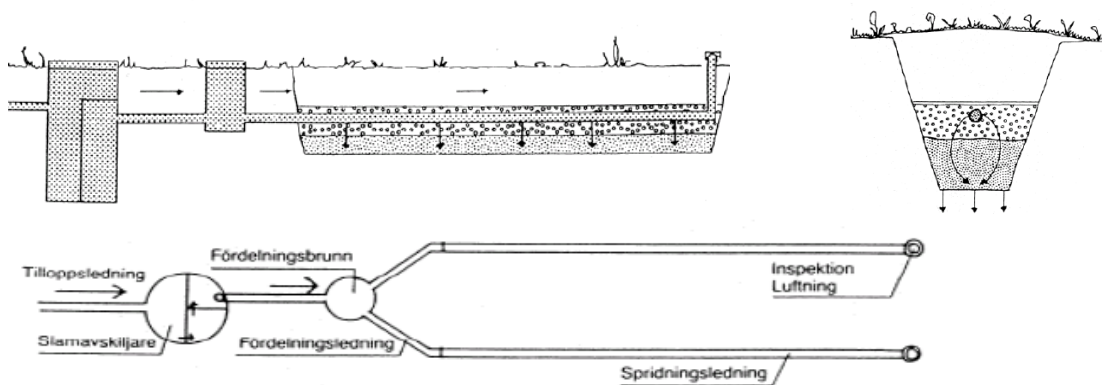
En slutna tank är en tank till vilken man leder avloppsvatten från en snålspolande vattentoalett. Kommunens renhållningsentreprenör tömmer tanken en eller två gånger om året. Innan man installerar slutna tank skall man ansöka om tillstånd hos miljö- och hälsoskyddsnämnden. Tillstånd till slutna tank för vattentoalett lämnas endast om man har en godkänd och fungerande avloppsanordning för BDT (bad-, disk- och tvättvatten).

Infiltrationsanläggning

En infiltrationsanläggning består i regel av en slamavskiljare med en efterföljande infiltration. I slamavskiljaren avskiljs slam och fasta partiklar från avloppsvattnet. I infiltrationsdelen får det slamavskilda avloppsvattnet infiltrera ner i marken. Det är viktigt att avståndet mellan spridarlagret och högsta grundvattenyta och/eller berg är minst 1 meter. En väl fungerande infiltrationsanläggning är bra på att rena bakterier och mikroorganismer. Inom områden med

hög skyddsnivå tillåts inte WC till infiltrationsanläggning (se hög skyddsnivå ovan).

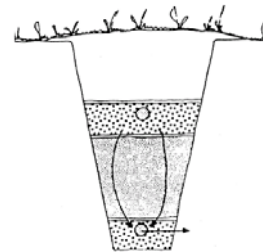

Vid finkorniga jordar eller om utrymmet är begränsat kan så kallade ”infiltrationsmoduler” användas. Infiltrationsmodulerna fungerar som spridarlager och ersätter singellagret. Med infiltrationsmoduler kan infiltrationens yta minska till viss del. Reningsförmågan motsvarar den i ett vanligt infiltrationsavlopp.

Genom att komplettera infiltrationsanläggningen med kemisk fällning av fosfor kan reningskraven för hög skyddsnivå uppnås (se vidare under rubriken kemisk fällning nedan).

Markbäddanläggning

Ett markbäddsavlopp består av en slamavskiljare och en efterföljande markbädd, som i motsats till en infiltration har ett uppsamlingsrör och ett utloppsrör. I slamavskiljaren avskiljs slam och fasta partiklar från avloppsvattnet. I markbädden sker en rening av avloppsvattnet som sedan leds bort i ett uppsamlingsrör i ett dräneringslager. Utsläppet från ett markbäddsavlopp kan antingen ske till mark, dike eller ytvatten. Markbäddar rekommenderas endast för rening av BDT (bad- disk- och tvättavloppsvatten) eller som efterpolering.

Även för markbäddar kan infiltrationsmoduler användas för att spara plats. Dessa kallas då kompaktmarkbädd/filter.

Genom att komplettera markbäddsanläggningen med fosforfälla/filter eller kemisk fällning av fosfor kan även WC anslutas (se vidare under rubrikerna efterpolering och kemisk fällning nedan).

Filteravlopp för BDT

På marknaden finns nu även så kallade filteravlopp för BDT-avloppsvatten. Dessa skiljer sig åt en hel del när det gäller kapacitet men de är främst inriktade mot ett enklare fritidsboende med små avloppsmängder. Normalt ska det reade avloppsvattnet ledas till en enklare infiltrationsbädd efter filteravloppet. Tillstånd krävs som för konventionell anläggning.

Kemiskt och biologiskt minireningsverk

Kemiskt/biologiska minireningsverk fungerar tekniskt i princip på samma sätt som kommunala reningsverk, fast i mindre skala. Det finns ett flertal olika minireningsverk anpassade för en familj. Efter rening i minireningsverket ska avloppsvattnet ledas till en efterpolering för att öka reningsgraden och säkerställa att inte orenat avloppsvatten släpps ut vid t ex driftshaverier eller belastningstoppar. Därefter leds det reade avloppsvattnet till mark, dike eller ytvatten.

Till minireningsverk kan man ansluta avloppsvatten från både WC och BDT. För att de skall fungera krävs att man utför regelbunden egenkontroll och service. Serviceavtal bör därför upprättas med leverantören. De flesta minireningsverk måste slamsugas en eller två gånger per år men det finns fabrikat som genom olika typer av slamfilterpåsar/slamtork möjliggör för fastighetsägaren tar hand om slammet själv. För att installera minireningsverk krävs tillstånd av Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Tillstånd ges endast till minireningsverk som visat goda resultat i oberoende, fullskaliga funktionstester.

Efter minireningsverket, innan utsläpp till mark eller vatten, ska avloppsvattnet passera en efterföljande rening i form av en så kallad efterpolering. Efterpoleringen ska vara ett extra reningssteg för avdödning av bakterier och reduktion av näringsämnen samt även som extra säkerhet vid driftproblem. Undantag kan göras i särskilda fall. Minireningsverk är oftast dyrare än infiltrationsanläggningar och väljs oftast vid svåra jordartsgeologiska förutsättningarna eller vid känsliga recipienter.

Efterpolering

I anläggningar där reningen ytterligare behöver förbättras är det i vissa fall nödvändigt att komplettera anläggningen med ytterligare reningssteg. Detta kan göras i form av en infiltration, markbädd eller fosforfälla. En anläggning kan även avlastas från fosfor genom att sortera bort urin från det övriga avloppsvattnet. Urin avleds med fördel till slutna tank/dunk. Urinet kan användas som gödselmedel efter lagring i ca 6 månader och spädning med vatten.

Kemisk fällning av fosfor

Kemisk fällning är en metod för att rena fosfor som används i bl a kommunala reningsverk. Fällningskemikalien doseras till ledningssystemet, till exempel i tvättstugan eller under diskbänken, i toaletten eller direkt i slamavskiljaren. Fällningskemikalien reagerar med fosfor och bildar s k flockar, som klumpar i hop sig med uppslammat material. Flockarna sjunker till botten i slamavskiljaren och bildar ett fosforrikt slam. Kemisk fällning kan användas som ett komplement till traditionell markbädd, infiltration eller kompaktmarkbädd för att få en bättre fosforrening och på så sätt uppnå högre krav på rening.

Fosforfälla

En fosforfälla är en tätslutande brunn/tank med ett fosforbindande material som avloppsvattnet får passera igenom varmed fosfor binds till filtermaterialet. Fosforfälla kan användas som ett komplement till traditionell markbädd eller kompaktmarkbädd för att få en bättre fosforrening och på så sätt uppnå högre krav på rening. Materialet i fosforfällan behöver bytas ungefär vartannat år, enligt tillverkarens anvisningar. Byte och tömning av fosforfällan ska ske genom att teckna avtal med tillverkaren/leverantören. Det är viktigt att anläggningen placeras så att tömning och byte är möjligt. Kontrollera vad som gäller med leverantören eller tillverkaren.

Kommunalt avlopp

Bor du i ett område där det finns kommunalt avlopp är grundregeln att du skall ansluta dig till det och inte anlägga enskilt avlopp. Kommunalt avlopp är i regel bättre ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt än enskilt avlopp.

Vad innehåller avloppsvatten

I Sverige använder varje person i genomsnitt 150-200 l vatten per dygn. Avloppsvatten innehåller en rad olika ämnen enligt nedan.

Miljöfarliga ämnen

Avloppsvatten innehåller miljöfarliga ämnen från hushållskemikalier, rengöringsmedel och läkemedelsrester. Det är viktigt att inte hälla miljöfarliga ämnen i avloppet. Ämnena riskerar att förorena mark, vatten och grundvatten samt även förstöra de naturliga reningsprocesserna i avloppsanordningen.

Bakterier

Avloppsvattnet innehåller stora mängder bakterier, virus och andra smittämnen som utgör en hälsofara om de hamnar i vårt dricksvatten. Otjänligt dricksvatten med höga halter bakterier från otillräckligt renat avloppsvatten är tyvärr ett alltför vanligt problem i enskilda vattentäkter. Bakterier förekommer framförallt i WC-avloppsvattnet men även BDT-avloppsvattnet kan innehålla höga halter bakterier. Det är därför viktigt att anläggningen har godtagbar rening och att tillräckliga skyddsavstånd hålls till närliggande dricksvattentäkter.

Näringsämnen

Kväve är ett näringsämne som bidrar till den ökade igenväxningen av våra sjöar, vattendrag och hav. Kvävet är lätttröligt i marken, oftast i form av nitrat och kan transporteras med grundvattnet och förorena vattentäkter. Kvävet bör istället återföras som växtnäring till mark som odlas. Huvuddelen av kvävet återfinns i WC-avloppsvattnet som en restprodukt från vårt intag av mat och dryck.

Fosfor är ett näringsämne som liksom kvävet en orsak till övergödning av sjöar och vattendrag. Fosfor är en begränsad resurs (ej förnybar). Det är därför viktigt att minska användningen och i ökad omfattning sluta kretsloppen genom att återföra den till odling. Huvuddelen av fosfor återfinns i WC-avloppsvattnet som en restprodukt från vårt intag av mat och dryck.

Organiskt material (BOD)

Avloppsvattnet innehåller stora mängder organiskt material (BOD). Vid nedbrytningen förbrukas syre vilket ökar risken för syrebrist om utsläpp sker till vatten. Det organiska materialet härrör framförallt från WC-avloppsvattnet men det finns även i BDT – avloppsvattnet.

Avgifter

En avgift för handläggningen av ditt ärende tas ut enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige 2012-12-17 § 218.

Prövning av ansökan enligt 13 § fo miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) och anmälan enligt 14 § fo miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)

Anmälan/tillstånd	Avgift (kronor) inkl moms
Tillstånd till vattentoalett till slutan tank	4 640
Tillstånd till avloppsreningsanordning med utsläpp i mark eller vatten	9 280
Tillstånd till avlopp till slamavskiljare och slutan tank eller annat toalettsystem vid samma tillfälle	9 280
Tillstånd till anslutning av vattentoalett till befintlig, godkänd avloppsanordning	9 280
Förlängt tillstånd för inrättande av avloppsanordning	1 160 kr/timme, nedlagd tid
Tillstånd till inrättande av en för flera fastigheter gemensam avloppsanordning, 5-24 pe	1 160 kr/timme, nedlagd tid
Anmälan om inrättande av avloppsanordning utan vattentoalett (BDT-avlopp)	9 280
Anmälan om ändring av avloppsanordning	1 160 kr/timme, nedlagd tid
Inspektion av avlopp i samband med tillsyn	2 320

Konsumenttjänstlagen

Konsumenttjänstlagen (SFS 1985:716) innebär att en företagare har skyldigheter gentemot en privatperson vid utförande av arbete på fast egendom t.ex. ett enskilt avlopp. Reklamation kan göras inom 10 år från det att arbetet avslutats. Enligt konsumenttjänstlagen har entreprenören ansvar i tio år för en anläggning man gjort i mark. En fastighetsägare som anlitar en entreprenör för att anlägga sitt enskilda avlopp bör alltså se till att anlita en kunnig entreprenör och vara noga med att skriva avtal.

Mer information

Mer information om avlopp hittar du på kommunens hemsida: www.osteraker.se (klicka dig fram till miljö- och hälsoskydd) och på www.avloppsguiden.se (härifrån kan du även ladda ner aktuell lagstiftning). Miljö- och hälsoskyddsensheten nås via telefon 08-540 813 00.

Ordlista

Aktivt slam: Biologiskt slam för rening av avloppsvatten bestående av bakterier och andra mikroorganismer som bryter ned avloppsvattnets innehåll av organiskt material vid tillgång på syre.

Avloppsanordning: Fullständig anläggning för omhändertagande, rening och avledning av avloppsvatten.

BDT-vatten: Bad-, disk- och tvättvatten från hushåll.

Biofilm: Beteckning på det tunna skikt av mikroorganismer som finns i t ex markbäddar, infiltrationsanläggningar och kompaktfiler där den biologiska reningen sker.

Biologisk rening: Reduktion av syreförbrukande ämnen och eventuellt kväve med hjälp av mikroorganismer som finns i t ex sandfilter, infiltrations- och markbäddar, aktivt slam, biobäddar.

BOD: Biokemisk syreförbrukning, parameter som anger vattnets innehåll av syreförbrukande organiskt material.

Dagvatten: Regn och smältvatten som inte infiltrerar till grundvatten eller tas upp av vegetation, utan istället rinner av från hårdgjorda ytor såsom tak, vägar och parkeringsplatser.

Dräneringsvatten: Vatten som samlas upp under markytan och leds bort, t ex dränering av husgrunder.

Enskilt avlopp: Avloppsanordning utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp, avsedd för enskilda hushåll.

Fosforfälla: En tät brunn/tank med filtermaterial som binder fosfor.

Fosforfällning, kemisk: Tillsats av fällningskemikalie som bildar en svårslöslig förening med fosfat i avloppsvattnet.

Fördelningsbrunn: Brunn med utlopp som fördelar avloppsvattnet jämnt över alla spridningsledningar.

Förmultningstolett: Biologisk toalett där avfallet samlas i en behållare under toaletten, kräver vanligtvis placering i uppvärmt utrymme och el-anslutning.

Infiltration: Rening av avloppsvattnet genom att det rinner genom en bädd av sand/ grus/ naturliga jordlager och sprids via marken till grundvattnet.

Infiltrationsmoduler: Prefabricerat filter för spridning och biologisk rening av avloppsvatten.

Kemisk fällning: Tillsats av fällningskemikalie som binder fosfor i avloppsvattnet och bildar ett slam.

Markbädd: Rening av avloppsvatten genom filtrering genom en bädd av sand/ grus och sedan samlas avloppsvattnet upp och avleds.

Minireningsverk: En avloppsanordning som bygger på mekanisk, biologisk och kemisk rening i ett litet reningsverk, vilket i princip är samma teknik som används i de flesta kommunala reningsverk.

Pe: Förkortning av personekvivalent. Med en pe menas den mängd BOD som motsvarar det genomsnittliga dagliga BOD-utsläppet per person. En Pe motsvarar 70 g BOD7/dygn.

Provgrop: Grop som grävs ca 1,5-2 m djup på platsen där anläggningen planeras ligga för att ta reda på grundvattenytans

läge, avstånd till berg och markens jordart. I provgropen tas ett jordprov ut för siktanalys. En redovisning av jordprofilen med jordlagrens tjocklek ska bifogas ansökan.

Siktanalys/siktkurva: Genom att göra en siktanalys på ett jordprov kan man ta reda på jordarten och markens infiltrationskapacitet. Analysresultatet redovisas som en siktkurva och ska bifogas ansökan.

Situationsplan: Karta över tomten där den planerade avloppsanordningen, hus, dricksvattenbrunnar, fastighetsgränser och tillfartsvägar finns utritade.

Slam: Fasta partiklar och fett som avskiljs från avloppsvattnet.

Slamavskiljare: Behållare där fasta partiklar och fett avskiljs från avloppsvattnet.

Sluten tank (septitank): Tät tank som samlar upp avloppsvatten från WC.

Spillvatten: Samlingsnamn för allt avloppsvatten i ett hushåll.

Stenkista: Mycket enkel, äldre anläggning där infiltration av avloppsvatten sker okontrollerat i en grop fylld med stora stenar, vilket leder till otillräcklig rening.

Trekammarbrunn: Slamavskiljare där vattnet passerar genom tre kammare. Avsedd för avloppsvatten från WC och BDT.

Tvåkammarbrunn: Slamavskiljare där vattnet passerar genom två kammare. Avsedd för avloppsvatten från BDT.

Vattentäkt: Borrade eller grävde brunn som används för dricksvattenframställning.

Övergödning: För hög tillförsel av näringsämnen (främst fosfor och kväve) till vatten, som kan orsaka algblooming och syrebrist.